

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Luni se reia plata furnizorilor Statului

De oare ce Ministerul de finanțe a luat măsurile necesare pentru a asigura echilibrul bugetar, Banca Națională a eliberat Statului suma de încă trei miliarde lei, ce acesta îi mai are la dispoziția sa din împrumutul stabilizării. Plata acestor sume fusese oprită, atunci când se credea că nu se va echilibra bugetul pe anul în curs.

Cele trei miliarde lei vor servi la plata datorilor în restanță ale furnizorilor Statului, plăți întrerupere în ultimul timp. Achitarea datorilor va începe, după toate probabilitățile, Luni dimineață, în ordinea pe care o va stabili ministerul de finanțe.

Sporirea taxelor pe brevetele de invenție

Ministerul de finanțe a mai trimis în studiu Consiliului Superior legislativ două proiecte de lege.

Primul se ocupă de sporirea taxelor pe brevetele de invenție.

Al doilea modifică un articol din Legea Pensiilor — în sensul că fondul Consiliului Superior al Casei Pensiilor, se varsă în bugetul general al statului.

Fabrica Archimedes din Cluj și-a reînceput activitatea

Am anunțat că din cauza salarizărilor mizerabile, muncitorii dela fabrica de balanțe Archimedes au declarat grevă. După declararea grevei, reprezentanții muncitorilor și patronii fabricii au urmat tratative, în vederea reluării lucrului. Direcțiunea fabricii a satisfăcut o parte din doleanțele muncitorilor, a refuzat, însă, să acorde sporul cerut de maeștri. Muncitorii solidarizându-se cu revendicările maeștrilor, orice înțelegere a devenit imposibilă, iar fabrica a licențiat din serviciu pe toți muncitorii. După concedierea vechilor muncitori, direcțiunea fabricii a angajat noui muncitori, cari vor lucra în acord.

Fabrica Archimedes a stat în inactivitate mai bine, de o lună de zile.

A jelöltek légioja pályázik az elhunyt Szana Zsigmond helyére, de csak ősszel lesz döntés

Megirtuk, hogy a Szana Zsigmond halálával megüresedett Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezetését a főrészenyesek megbízásából egy háromtagú ügyvezetés vette át. Ezt a megoldást azonban senki sem tartja véglegesnek és az utóbbi hetekben többiben is felmerült az a hír, hogy az angol-magyar Bank, a bécsi Sroeder Bankház és a bukaresti Marmaros Bank

uj vezérigazgatót akarnak állítani a Temesvári Bank élére.

Értesülésünk szerint az elmúlt héten Blank Arisztid és Fleissig Sándor között voltak is megbeszélések ebben az ügyben, döntés azonban nem történt, minthogy a főrészenyesek egyelőre nem is tartják sürgősnek a jelenlegi interreg-

num megszüntetését. Valószínűleg ősszel, mikor a három nagy pénzintézet vezetői hazatérnek pihenésükből, fog napirendre kerülni Szana Zsigmond örökének betöltése és addig a mostani ügyvezetők helyükön maradnak. A jelöltek egész légioja pályázik természetesen Szana Zsigmond helyére, de az eddig felbukkant kombinációk

nem mások üres találgatásoknál.

Ugyanigy, ma még senki sem tudja azt sem, hogy a főrészenyesek a Temesvári Bank ipari konszernjével kapcsolatban mit terveznek és vajjon eladnak-e egyes iparvállalatokat, vagy pedig változatlanul tartani akarják minden érdekességüket.

Organizarea morilor bănațene pe noi baze

Evenimentele, cari s'au ivit în ultimul timp și cari s'au manifestat prin insolvența mai multor mori, deocamdată constituiesc o imensă piedică de neînălțurată în calea inițiativelor cari ținteau concentrarea morilor din Ardeal și Banat într-o puternică organizație profesională.

Inițiatorii, conduși de Frații Prohászka, în urma situației create, au hotărât să continue organizarea pe noi baze, în-

cheind în primul rând convenții comerciale și referitoare la morile vamale.

Convenția referitoare la morile vamale, în primul rând ar avea menirea să unifice procentul ce se cuvine după măciș, pentruca să se elimineze vehemența concurenței.

Organizarea continuă pe noi baze, sperându-se, ca să se încheie până la 1 August anul curent.

Uj alapokon próbálják megszervezni az erdélyi és bánási malmokat

Azok az események, amelyek az utóbbi hetek alatt bekövetkeztek és a bánási malomvállalatok fizetéseképtelenségében csucsosodtak ki, egyelőre szinte áthidalhatatlan ürt idéztek elő abban törekvésben, hogy az erdélyi és bánási malom-ipari érdekeltségeket egy közös, koncentrációs érdek-védelmi szövetségbe tömörítsék. Az érdekeltek, akinek élén a Prohászka Testvérek állanak, elhatározták,

hogy új alapon próbálják megszervezni az erdélyi és bánási malmokat és elsősorban egy kereskedelmi és vámmalmi konvenciót hoznak létre. A malom konvenció elsősorban a vám-szabályozást szabályozná, hogy az örléseknél mutakozó versenyt kiküszöbölje. A szervezkedés már folyamatban van és az érdekeltek remélik, hogy a konvenciót augusztus 1-re létre tudják hozni.

Az adók emelése

Teiana pénzügyi államtitkár vasárnap fejezte be azoknak a törvényjavaslatoknak a megszövegezését, amelyek az adófel-emelésről intézkednek. A pénzügyi államtitkár a javaslatokat átadta Popovici pénzügyminiszternek, aki a hét folyamán a következő öt törvényjavaslatot terjeszti a parlament elé: 1. Az egyenes adók 10 százalékkal való emelése. 2. A bélyegilletékek 10 százalékkal való emelése. 3. A luxus és forgalmi adó 10 százalékkal való emelése. 4. A látványossági adó felemelése a mozgók számára. 5. Az adóhátralékból származó késedelmi kamatnak 9 százalékról 15 százalékra való emelése.

Az új telefondíjak

A postaigazgatóság rendeletet küldött szét, mely az új telefonelőfizetési díjsabást tartalmazza. Eszerint július elsejétől a következők a telefonelőfizetési díjak: Lakásokban évi négyezer lei, irodák, ügyvédek, orvosok, kereskedők, évi ötezer lei, hírlapok, nyomdák, gyárak és üzemek évi hater ezer lei, kávéházak évi nyolcezer lei, bankok az eddigi kilencezer lei helyett évi tizennégyezer lei, klubok, ahol nem kártyáznak évi tizennyolcezer és klubok, ahol kártyáznak, évi harmincötezer lei. A félévi előfizetési díjat e hó 20-ig délelőtt nyolc órától déli egy óráig kell befizetni.

Ujabb csödtárgyalás a Heinrich szappangyár ellen

A kolozsvári Heinrich szappangyár helyzete még mindig vigasztalan. A hitelezők offenzívája egyre tart és a gyári igazgatóság ezeket a támadásokat alig tudja kivédeni. E hét folyamán a kolozsvári törvényszéken újabb csödtárgyalás volt. Eredetileg a Banca Marmorosch kért hónapokkal ezelőtt csődöt a gyár ellen, csödkérését közben visszavonta, ám ehez a csödkéréshez csatlakozott egy székelyudvarhelyi kereskedő 200.000 lejes követelésével és a törvényszék ebben az ügyben tartott tárgyalást. Határnizatra nem került sor, mert a tárgyalás folytatását e hó 29-re tűzte ki.

SĂPTĂMÂNA

Ministerul de Finanțe a îndrumat oficiile vamale, că la licitații mărfurile confiscate cu ocazia descoperirii contrabandelor ori nescocase dela magazii, să se evidențieze în afișe și prețul engrosist, publicația de licitație lansându-se cât se poate de estins, ca să se poată obține valoarea reală a acestor mărfuri.

Meseriașii din Reșița au avut o adunare, în care au hotărât să se organizeze pentru apărarea intereselor branșei lor.

Adunarea a delegat o comisie de 10 membri, care are menirea să continue organizarea.

Sub firma „Autorex” s'a constituit o nouă societate comercială în Arad, cu un capital societărilor de 500.000 lei.

Firma Iosif Popper din Viena a cerut să se deschidă acțiune de faliment contra firmei de transporturi Al. Klein din Arad. Tribunalul însă a respins cererea pe motivul, că firma din Arad nu are avere.

Ministerul de Interne a atras atenția organelor sale de poliție, ca să controleze sever respectarea dispozițiilor date cu privire la orele de serviciu, cari s'au stabilit pentru bănci pe timpul de vară.

În conformitate cu dispozițiile eate din 16 Iulie și până la 1 Septembrie, băncile nu au serviciu după masă.

Francisc Himmel, directorul fabricii de pălării „Unio” din Jimbolea, a decedat zilele aceste în etate de 55 ani.

Himmel, care acum câțiva ani a ajuns din Germania în Jimbolea, a fost un specialist de primul rang și astfel moartea sa a stârnit regrete și în cercurile de branșe.

Timișoară, din punctul de vedere al poziției sale geografice și al importanței economice, respective comerciale, ce are, avându-se în vedere, că este în granița alor trei țări, prin cari se desface traficul unei mari părți din Europa centrală mereu era în combinație pentru a îndeplini un important rol în navigația dunăreană. Planul acuma a devenit mai actual, întrucât un consorțiu financiar urmează tratative pentru a înființa mari întreprinderi și post pentru transportul mărfurilor pe Dunăre.

Deponenții Băncilor Unite Economice și de Ipotecă din Cluj, ajunse în faliment acum un an, întrunindu-se sub președinția dlui dr. Camil Negrea, au hotărât să ceară înlocuirea lichidatorilor, având în vedere, că lichidarea se târăgănește mereu, iar capitalul se mistuie considerabil, încât nici speranțe nu se pot nutri, că deponenții își vor putea primi ceva din preferențele lor, dacă lucrurile vor continua ca și până acuma.

Creditorii au drept să ceară înlocuirea lichidatorilor pe baza art. 111 din procedura de faliment.

Abatorul din Episcopia Bihorului în cointerestație nouă

Intreprinderea sub firma „Frigoriferele de Vest S. A.” cu un capital de 20 milioane, a ajuns sub agida Băncii Marmorosch Blank & Co.

Una dintre întreprinderile cele mai de model din România: abatorul din Episcopia Bihorului a ajuns într-o nouă cointerestație, trecând în posesiunea noii firme: Frigoriferele de Vest S. A., care cumpărând și instalațiile întreprinderii „Frigul”, cu un puternic capital propriu, va contribui în mare proporție la continuarea dezvoltării uzinei, ce a început să funcționeze sub conducerea unor specialiști de primul rang.

Noua societate s'a constituit sub egida Băncii Marmorosch Blank & Co.

cu un capital de 20 milioane lei

repartizat în 40 mii de acții à 500 lei.

Capitalul s'a vărsat în întregime. Între acționari figurează Banca Industrială cu 18 milioane lei, dl. Al. Cantenasi cu 1 milion lei, S. Horian cu 400.000 lei, B. Stinghe cu 200.000 lei, L. Poltiu cu 200.000 lei,

Nem adja ki kezéből Kolozsvár tanácsa a városi villamosművet

A komercializálási törvény értelmében az összes hasznosító városi üzemeket kereskedelmi alapokra kell helyezni, ami annyit jelent, hogy a magántőke is bevonulhat a közüzemekbe.

A kolozsvári villamos-üzem az elmúlt évben 30 millió lej tiszta hasznosított. Az erdélyi városoknak kölcsöntnyújtó pénzeszközök tagjai a napokban a villamosmű tárgyában megbeszélést folytattak a város vezetőségével. A kölcsöntnyújtó konzorcium a kölcsön részbeni garanciájaképpen át akarja venni a villamos üzemét. Ezenkívül más ajánlatokat is nyújtottak be a villamosmű átvételére. Az Erdélyi elektrifikálásával foglalkozó olasz-belga villamosági r.-t. a városhoz beadott memorandumában azt kéri a város tanácsától, hogy

50 évre adjon a villamosmű bérletére koncessziót.

Az Erdélyi Köszénbánya R.-T. a várossal együtt akarja kezelésbe átvenni a villamosüzemet. Apportként felajánlja az üzemben investált tőke 50 százalékát készpénzben. Az Erdélyi Köszénbánya R.-T. egeresi cen-

A. Garvin cu 100.000 lei și A. Blumenthal Florin cu 100.000 lei. Președintele consiliului de administrație este dl. N. Tabacovic, iar membri dnii: G. Crăciun, A. Gavrin, A. Paximade, Dr. Aurel Lazar și Manolescu-Strungă.

Sediul societății este în București, dar biouroul central în Oradea-Mare.

Directorul întreprinderii în Oradea-Mare este dl. Andrei Pontbriand, care are ca locuitor pe dl. Amigo, procurist.

Frigoriferele de Vest S. A. se ocupă cu export de cărnuri și animale. Întreprinderea i-se evidențiază mare importanță și viitor nu numai pentru piața indigenă, ci și pentru cea străină, unde

va reprezenta comerțul de carne și animale din România,

și astfel ne-am propus, ca să ne ocupăm cu întreprinderea mai detaliat în proximitate.

traléjában termelt áramot akarja átadni a városnak oly módon, hogy Gyalunál távvezetékbe kapcsolná be a Centrále áramát s az bőven fedezné az egész város áramszükségletét. E három ajánlaton kívül a Ganz Villamossági R.-T. is ajánlatot fog benyújtani a városhoz.

Az ajánlatokkal kapcsolatosan érdeklődtünk a városi tanácsnál, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

a villamosüzem bérbeadására még csak tárgyalásokat sem kezd a tanács,

mert nem akarja a városnak ezt a jól jövedelmező vállalatát kiadni a kezéből. A tanács egyébként tervbe vette, hogy a villamosmű hidegszamosi telepén túl, a Szamos jobb kihasználása érdekében egy újabb Hidraulikus-telepet állít fel, mivel a villamosmünek kibővítése a legfelsőbb műszaki tanács újabb Diesel-motorok beállítását nem engedi meg.

A létesítendő új villamos-telep felállításának koncesszióját a város annak a vállalkozó csoportnak fogja kiadni, amely a legelőnyösebb kihasználást tudja biztosítani.

A H É T

A pénzügyminiszterium körrendeletét intézett az összes vámhivatalokhoz, amelyben utasítja azokat, hogy a vámnál visszaradott, ki nem váltott, vagy csempészés alkalmával lefoglalt áruk elárverezésénél az árverési hirdetményben tünessék fel az illető áru lokális, nagykereskedelmi árát is, az árverési hirdetményt pedig széles körben hozzák nyilvánosságra, hogy az érdekeltek tudomást szerezzenek arról és az árukért a vámhivatalok megkapják a reális értéket.

A resicabányai kisiparosok és kézművesek a napokban értekezletet tartottak és elhatározták, hogy érdekeik védelmére szövetségbe tömörülnek. Az értekezlet tiz tagu bizottságot delegált az előkészítő munkálatokra.

„Autorex” néven új kereskedelmi részvénytársaság alakult Aradon ötszáz ezer lei alap tőkével.

Popper József bécsi cég tízezer lej követelés erejéig csőd-kérést adott be Klein Sándor aradi szállító cég ellen. A bíróság vagyontalanság miatt a csőd-eljárást nem rendelte el.

A belügyminiszter átiratot intézett az összes államrendőrségekhez, amelyben elrendeli, hogy szigorúan ellenőrizzék a bankok nyári munkaidejének a befartását. A bankok nyári munkaideje Temesvárott július tizenhatodikától szeptember elsejéig reggel hét órától délután két óráig tart. Ebed után a bankokban szünetel a munka.

A kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. csőd-választmányát — mint ismeretes, — a hitelezők dr. Negrea Camil egyetemi tanár elnökletével a múlt év augusztus havában választották meg. A választmány működésével szemben az utóbbi időben mind szélesebb körben nyilvánul meg az elégedetlenség a betétesek részéről. A betétesek arra a meggyőződésre jutottak, hogy a csőd-választmány intézkedései nem elég radikálisak, a csőd-eljárás még évekig elhúzódhat, amely esetben kielégítésükre semmi fedezet nem marad és ezért elhatározták, hogy a csőd-választmány elmozdítása iránt megteszik a szükséges lépéseket. A csőd-törvény 111. szakasza értelmében a hitelezők bármikor jogosultak a választmány elmozdítására.

Himmel Ferenc, a zombolyai Unio-kalapgyár igazgatója ötvenöt éves korában meghalt. Himmel Ferenc, aki évek előtt került Zombolyára Németországból, elsőrendű szakember volt. Halálát özvegye, három gyermeke és nagyszámu rokonság gyászolja.

„VICTORIA”

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, țese, șireturi de lama goufrate, suitașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tresset borítást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben

! Telegram: Pasmantéria Victoria !

A söradó felemelése katasztrófális helyzetbe sodorja a söripart

Nem érdeke az államnak sem a söradó felemelése

A gyárak egy újabb adóemelés terheit nem háríthatnák át a fogyasztókra — Ha már emelni kell a söradót, progresszív alapon vesse ki a pénzügyi kormány

Az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság nagyváradai szerkesztőségétől.

Olvasóink lapunk hasábjairól már értesültek róla, hogy a kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a szesz és szesz italok, — így a sör, — adóját is jelentősen fel-emeli. Nem regisztrálhatjuk ezt a tényt olyan könnyedén, mint ahogy azt a kormány hivatalos és félhivatalos organumai bejelentették, miután alapos okunk van feltételezni azt, hogy speciálisan

a söradó felemelése ugyanolyan katasztrófális helyzetbe fogja sodorni az ország egyik igen jelentős iparát: a sörgyárakat, mint amilyen katasztrófális bajokat okozott annak idején a szeszadó felemelése is.

Tudnivaló tény, hogy a sör adója már ma is Európa összes államai közül Romániában a legmagasabb. Románia után Franciaországban és Csehszlovákiában a legmagasabb a sör adója, azonban itt sem éri hektoliterenként a 300.— leit, mint amennyi ez év januárja óta nálunk az adó. S most a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy az adót újra felemeli azért, hogy a költségvetés kiegyensúlyozása érdekében növelhesse adójövedelmeit. Bizonyos azonban, hogy ha a kormány minden tekintet nélkül keresztül viszi akaratát, úgy ugyanaz a helyzet fog bekövetkezni, mint akkor, amikor a szesz adóját felmelték:

az államkincstár jövedelmei nemesak, hogy nem emelkedtek abban a mértékben, ahogy az emelés következtében az várható lett volna, hanem éppen ellenkezőleg, váratlanul és ijesztő mértékben csökkentek a szeszadó-bevételek.

A szeszadó-emelést annak idején ezenkívül morális indító okokkal is alátámasztotta a pénzügyminiszter, mondván, hogy ilyen módon is harcolni kíván az egyre jobban elharcpódzó alkoholizmus ellen. Hogy ez mennyire sikerült, tudjuk jól: elszaporodott a feketeszesz-kufárok és velük együtt a mérgezések száma. Ha őszinték akarunk lenni, valljuk be, hogy ma már minden paraszt magafőzte pálinkát iszik. Ezt az ellenőrök légiójával sem lehet megakadályozni, a mi viszonyaink mellett.

A söradó emelését azonban még ilyen szépen hangzó erkölcsi motivumokkal sem támaszthatja alá a pénzügyi kormányzat, mert tény, hogy a külföldi kormányzatok éppen a

sört használják fel többek között hathatós eszköznek az alkoholizmus elleni küzdelmükben. A sör alkohol-tartalma ugyanis olyan kevés, hogy erre a célra kiválóan megfelel.

A tervezett adóemelés állítólag igen nagymérvű lesz, úgy, hogy rendkívül érzékenyen fogja sújtani az ezidei rossz időnytől és a leromlott gazdasági viszonyoktól amúgy is erősen próbára tett sörgyárakat. Jellemző a viszonyokra, hogy az idej első felév sörfogyasztása a múlt évihez viszonyítva 20 százalékos esést mutat és júliusban még ennél is nagyobb mértékű visszaesést várhatunk. Elképzelhető, hogy milyen súlyosan fogja az adóemelés a gyárakat érinteni.

A Kolozsváron működő sörközpont természetesen már megfelelően interveniált illetékes tényezőknél a söradó tervezett emelése ügyében, s ezzel kapcsolatban a magunk részéről is nyomatékosan ajánljuk a pénzügyi kormányzat figyelmébe, hogy vegye tekintetbe a jelenlegi viszonyokat és a múltak szomorú tapasztalatait, mielőtt ebben a kérdésben végleg határozná. Véleményünk szerint

a tekintet nélküli emelés teljesen indokolatlan,

s ha az elkerülhetetlen szükség mégis kényszerítené a kormányt arra, hogy terveit megvalósítsa,

úgy tegye ezt racionálisan, okulva a külföldi példákon, bizonyos indokolt és igazságos progresszivitás tekintetbevételével és érvényre juttatásával.

Már csak azért is okvetlenül szükséges lenne a progresszivitás elvének az érvényrejuttatása, mert csak ezen a módon lenne a sör adójának emelése egyedül célravezető. — Így elérhetné ugyanis a kormány, hogy

a sörgyárak az adóemelés terheit nem háríthatnák át a fogyasztókra, s ezzel közvetve elejét vehetné annak a veszélynek, hogy a sörfogyasztás csökkenése folytán adóbevételei a várt emelkedés helyett, csökkenést mutassanak.

Az adóemelésnél a progresszi-

vítás elvének keresztülvitele pedig csak oly módon képzelhető el, hogy egy bizonyos mennyiségig az emelés nem érintené a termelést. Amennyiben ugyanis, ha például mondjuk az évi 50 ezer hektoliter termelő gyárak produktumaira az adóemelés nem vonatkozna, úgy ezeknek a gyáraknak nem lenne okuk áraikat emelni, s

ezzel kényszerítenék a nagyobb kapacitású vállalatokat arra, hogy továbbra is megtartsák az árstanddot.

Az 50 ezer hektoliteres standard tudvalevően egy sörgyárnak a „létminimuma”, — a nagyobb kapacitású gyárak termékeit lehetne egy bizonyos fokig, — például 100 ezer hektoliterig, — kisebb mértékű adóemeléssel terhelni, míg az ennél nagyobb mennyiséget termelő üzemekre vonatkozhatna a teljes mértékű emelés. Ez a progresszív adóemelés teljesen méltányos is volna, mert hiszen a nagyobb kapacitású gyárak üzemi rezsije jobban eloszlik és így inkább bírják a nagyobb terheket is. Ily módon a sörfogyasztás sem csökkenne, s a kormány is elérné célját:

biztosan számíthatna az előirányzott bevételi többletre,

a közönség nem érezné meg, hogy egy adót ismét felemeltek, a söripar pedig továbbra is szépen fejlődhetne és hathatós eszköz lehetne az alkoholizmus letörésére irányuló küzdelemben.

Szakemberek véleménye szerint a kormány által tervezett emelés tekintet nélküli végrehajtása esetén, — tekintettel arra, hogy a sörárak ennek folytán erősen emelkednének, — a fogyasztás, — amely ma Romániában circa egy millió hektoliter évenként, — 40—50 százalékkal csökkenne. Miután pedig az emelés azt jelentené, hogy a mai 300 lei helyett a gyáraknak, — a kiszivárgott hírek szerint, — 420 lei adót kellene hektoliterenként fizetniük, könnyen kiszámítható, hogy az államkincstár söradó-bevétele ez esetben 25—30 szá-

zalékkal lenne kevesebb a mai bevételnél. Végül nem érdektelen tudni, hogy Európa minden országában átlag 200—220 lei a sör adója. Az emelés esetén Románia ezen a téren is rekordot fog teremteni. Ma is nálunk a legmagasabb a söradó, de akkor kétszer annyi lesz, mint a legtöbb európai országban! (—y—)

Sporirea taxelor de consumațiune

Asupra alcoolului și bauturilor spirtoase, produselor petrolifere a zaharului, glucozei și a altor articole de consumațiune

Proiectul referitor la sporirea impozitelor a primit o formă definitivă, prezentându-se Corpurilor Legiuitoare în următoarea formă:

Art. 1. — Taxele de consumațiune asupra produselor de mai sus se stabilesc cu începere din ziua depunerii acestui proiect pe lege pe biourile Corpurilor Legiuitoare după cum urmează:

1. Spirital industrial, 8.50 pe gradul Dl, plus suprataxa de 20 la tută advalorem.
2. Berea 0.50 lei Dl.
3. Tuica 1.75 lei gradul Dl.
4. Spirital de vin, rachiurile din vin, drojdie de vin, tescovină și orice alte rachiuri din fructe de orice tărnie alcoolică 2.50 lei gradul Dl.
5. Spirital denaturat pentru fabricarea oțetului 0.50 lei gradul Dl.
6. Spirital denaturat și destinat pentru fabricarea articolelor de parfumerie, apă de colonia, apă de gură și alte asemenea în fabricile propriu zise, 5 lei gradul Dl.
7. Vinul 12 lei Dl.
8. Uleiuri esențiale 75 kg.
9. Uleiurile numite Iris, Ilang-Ilang, roz, flori de portocale nerole, precum și orice uleiuri compuse pentru fabricarea lichiorurilor 500 lei kg.
10. Glucoza 2.50 kg.
11. Zahărul denaturat 3 leikg.
12. Eșență de oțet 6 lei kg.
13. Cenzina cu densitate mai mică de 0.760 sau chiar cu densitate mai mare dacă nu e denaturată 4.50 kg.
14. Benzina denaturată grea de densitate pcste 0.760 pentru motoare și întrebuințări industriale 2 lei kg.
15. Petroleul rafinat sau dasilat 1.50 kg.
16. Uleiurile minerale 2.50 kg.
17. Uleiul mineral brut denaturat (motorina) 2 lei kg.

Art. 2. — Asupra produselor dela punctele 3 și 4 din articolul precedent se percepe și taxa ad valorem de 5 la sută; iar la cele dela punctele 5 și 6 supra taxa ad valorem de 28 la sută.

Art. 3. — Toate dispozițiunile de legi contrari celei de față sunt și rămân abrogate.

Olvassa a

Lemnul-t

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Avem nevoie de o organizație forestieră ?

Noui contribuțiuni la ancheta întreprinsă de „Ardealul Economic” – Avem nevoie de o organizație, în care să fie reprezentați atât producătorii, cât și fabricanții de lemne și care să reprezinte special bransa.

În continuarea anchetei întreprinsă de „Ardealul Economic”, mai publicăm o serie de păreri, cari de asemenea conclud, că avem nevoie de o organizație forestieră specială, care să aibă menirea, ca să așeze interesele colective ale producătorilor, cât și ale fabricanților de lemne.

DI Béla Pálmai

directorul fabricii de cherestea *Ernst și Roth* în chestia organizării ne-a declarat următoarele:

— Neconștient avem nevoie de o organizație forestieră. Despre necesitatea acestei organizații am scris și am discutat foarte mult, încât ne-am introduce în continuare repetări, insistând mereu asupra necesității organizației.

— În chestia organizării branșei forestiere s'au făcut mai multe încercări și s'a și înjghebat o organizație, care însă tot așa s'a și desființat, cum s'a organizat. Nu caut să insist asupra motivelor, cari au determinat desființarea organizației, dar cred necesar să accentuez, că cu toate desiluziile,

avem neconștient nevoie de organizație forestieră,

în care să fie încadrați *toți reprezentanții ramurilor forestiere de lemne de esență tare și moale, de traverse și altele*, având în vedere, că în actualele împrejurări se reclamă cu insistență, ca toți reprezentanții branșei forestiere să fie solidari.

— Inconvenientele principale cari stânenesc exploatarea forestieră, se pot repartiza în două grupuri: în primul sunt concesiunile de exploatare, iar în a doua chestiile tarifului de export. La aceste se mai adaugă reducerea capacității de transport a C. F. R. și chestiile de impozite, la cari mai întâmpinăm și restricțiunile de muncă.

— Cea mai mare parte a complexului problemei, fiind de interes comun și încadrând chestii economice generale, reclamă, ca să se înființeze

o organizație colectivă, în care să fie reprezentați atât exploatarea cât și fabricanții.

— Organizația, evident, este necesar să se înființeze în cadrul organizației U. G. I. R. în care și bransa forestieră să fie reprezentată în proporția importantă ei.

— Marile întreprinderi forestiere au o secție de branșe în U. G. I. R. dar această secție nu reprezintă întreaga branșă forestieră.

— Fiecare reprezentant forestier este necesar să știe, că soluționarea unor chestii individuale este numai o pre-

ocupare accesorie a organizației, deoarece menirea principală îi culminează în forța colectivă, ce i-se dă prin solidaritatea branșei în apărarea intereselor comune,

pentru a se distruge stăvilele,

ce stau în calea dezvoltării branșei.

— Colaborarea cu U. G. I. R. s'ar realiza mai ușor, convocându-se un congres de constituire, care ar delega o comisie ca să urmeze tratative cu U. G. I. R. în vederea încheierii convenției necesare.

DI Al. Sonnenwirth

reprezentantul întreprinderii forestiere *Ignat Diósi Fiul, Ludovic*, ne dă următoarele amănunte.

— O organizație forestieră ne este indispensabilă. Având în vedere formarea prețurilor și creditările ce se reclamă atât în țară, cât și în străinătate, avem nevoie de

un organism, care să așeze interesele produ-

Hét nagy amerikai bank bukott meg egyszerre

Egész amerika pénzpiacán óriási pánikot keltett az a hír, hogy Filadelfia városában rövid időn belül egyszerre hét nagy bank szüntette be fizetéseit.

A közönség legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy a bankok egymásután huzzák le redőnyeket és megtagadják még a betétek kifizetését is.

Óriási tömeg gyűlt össze a bankok előtt

és zajosan követelték pénzeik kifizetését. A rendőrségnek kellett kivonulni és még így is csak nehezen lehetett az izgatott tömegeket szétoszlatni.

Megállapították, hogy a hét bank fizetési képtelensége nem

centilor și comerțului intermediar,

cari sunt deservite detaliștilor.

— În prezent firmele cari se bucură de o apreciată sau mijlocie bonitate, sunt țixite cu produse și astfel cred, că au drept să plătească atunci, când vreau. În prezent s'a introdus în uzanță, de pildă în Ungaria, ca în loc de garanții cambiale de trei luni, să se dea scrisori simple, cari angajează achitarea numai după 6—7, ba chiar și mai multe luni. Și este regretabil, că astfel de scrisori acceptă în primul rând marile firme, cari dominează situația și astfel le impune și întreprinderilor mai mici aceste norme de plată.

Produsele se află foarte intensiv și din acest motiv

prețurile sunt în continuă reducere,

pe când consumul nu se intensifică.

— Comerțul forestier, dacă ar avea un organ de branșe, în care să fie reprezentați toți factorii branșei forestiere, s'ar înlesni foarte vizibil, înleturându-se inconvenientele, cari azi parează orice activitate sigură.

— Organizația ar avea posibilitate, ca să reglementeze atât prețurile, cât și creditele stând la dispoziția solicitorilor cu informațiile necesare și în privința bonității diferitelor firme.

kevesebb, mint 1800 betevőt károsított meg több százmillió dollárral.

Természetes, hogy a tömeges fizetési képtelenség az amerikai pénzpiacra kinos pánikot keltett.

A hatóságok tendenciát látnak abban, hogy a bankok egy időben váltak fizetési képtelenné és megindították a vizsgálatot a pénzintézetek ellen, Erős a gyanu, hogy

a bankigazgatók előre összebeszéltek

és a tömeges inzulvenciák mögött súlyos bűncselekmények lappanganak.

A biztosítások ellenőrzésétől csak a zugbiztosítók félnek

A kormány sajtóirodája felhivatalos kommunikében adta tudtúl, hogy Madgearu miniszter törvénytervezet előkészítésén dolgozik, amely a biztosító intézetek állami ellenőrzését és a biztosítási díjtételekben való részesedését célozza.

Ez a törvény a biztosító intézetek működését és ellenőrzését lesz hivatva szabályozni. A törvénytervezet hírével kapcsolatban bizonyos körökben tudnivaló az is, hogy a földművelésügyi miniszter a jövőben szárazsági károk megelőzésére arra fogja kötelezni az ország gazdaközönségét, hogy vetését szárazság ellen is biztosítsa.

A biztosító társaságok ellenőrzéséről szóló hír érdekelt körökben nagy meglepetést keltett, mert attól tartottak, hogy

ez az ellenőrzés tulszigoru lesz és a biztosító intézetek működését fogja korlátozni.

A törvénytervezetről a kiszivárgott hírek szerint mindössze arról van szó, hogy a kormány a külföldi államok példájára elhatározta, hogy a biztosító intézetek működését fokozottabb mértékben ellenőrizni, e célra egy új szervet állít fel az összes biztosító intézetek ellenőrzésére. Ez a szerv, az ugyne-

vezett felügyeleti hatóság, mindenkor ellenőrzi azt, hogy a díjtartalmakok kellőleg vannak-e biztosítva, a könyvek helyesen vannak-e vezetve, időnként megvizsgálja az adminisztratív ügyvezetést, a mérlegeket összehasonlítja a tényleges állapokkal és gondoskodik arról, hogy

a biztosító intézetek működése ne legyen káros a biztosított felek érdekeire.

Ezért az ellenőrzésért, illetve az ellenőrző szerv költségeinek fedezéséért a biztosítási díjtételek bizonyos ezrelékét kell majd az államnak juttatni.

A biztosító intézeteket ellenőrző szerv felállítására, a komolyabb biztosító intézetek szempontjából egyáltalán nem aggályos sőt ennek működése kedvező lesz. Az új szerv ha annak élén komoly és hozzáértő szakemberek fognak állani, megfogja szüntetni a Romániában annyira elterjedt zugbiztosító intézetek garázdalkodását, amelyek egyidő óta valóságilag diszkvalifikálták a biztosítási piacot.

Amint ismeretes a kormány a mezőgazdasági termények kötelező biztosítását is elakarja rendelni. Ezzel a tervvel kapcsolatosan biztosítási körökben az a vélemény alakult ki, hogy a vetések szárazság elleni biztosítása nem lesz kereszttul vihető. Egyrészt a gazdák konzervatívizmusa lesz ennek a legnagyobb akadálya, másrészt az, hogy a biztosító intézetek eddig ilyentermészetű biztosításokkal nem foglalkoztak és valószínűleg a jövőben sem fognak.

A Perry's Directory Romániában

Angliának, a világ angol nyelvterületeinek, de az egész művelt külföldnek, mind az öt világrész gazdasági életének több mint ötven éve leghivebb utmutatója a *Perry's Directory*, valamint a *Walter Perry & Co. Ltd.* londoni cég többi kiadványai, melyek a világ kereskedői között sok százezer példányban fognak közölni. A *Perry's Directory* a gazdasági élet, a *Perry's Hotel Guide* pedig a szállodák és fürdőhelyek szakcímára. A Perry cég kiadványainak külön értékét ad, hogy azokban csak az ajánlható cégek kaphatnak helyet. Tekintve, hogy Románia és a külföld között most van ujjáledőben az intenzivebb gazdasági kapcsolat, a Perry cég itt is megalakította vezérképviselőt. A vezérképviselőt a *Dacia Bank Rt.* (Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 4.) vállalta. A Perry cég szakcímár-kiadványaiban minden komoly cégnek, amely külföldi összeköttetésre számot tart, benne kell lennie.



Citiți „Lemnul”



Majorarea impozitului de consumație aruncă în situație catastrofală industria berei

Statul nu are nici un interes, ca să urce impozitul berei — Fabricile nu sunt în stare să mai suporte o nouă urcare de impozite — Nouile sarcini nu se mai pot trece în sarcina consumatorilor

Dacă nu se poate renunța la urcarea impozitelor, să se sporească în mod progresiv

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat la timp, că guvernul intenționează să sporească impozitele beuturilor spirtoase și astfel și ale berei.

Evenimentul înregistrat produs mari nemulțumiri și astfel nu putem trece atât de ușor peste el, ca și guvernul și organele oficiale de publicitate, având în vedere, că

sporirea impozitelor berei va avea o înrăurire catastrofală asupra industriei de bere, cum a avut o catastrofală înrăurire și asupra industriei de spirit

urcarea impozitelor beuturilor spirtoase.

Impozitul berei în România este mai urcat și în prezent, decât în alte țări. După România urmează Franța și Cehoslovacia, dar nici în aceste țări nu se cifrează impozitul la 300 lei pro hectolitru, ca și la noi. Și cu toate aceste guvernul român caută să mai urce impozitul berei, ca să-și poată echilibra bugetul.

Intrucât guvernul va realiza noua urcare a impozitului berei, ne putem aștepta, că se va produce aceeași situație și în industria berei, ca și în cea a spiritului, adică:

veniturile statului se vor reduce și la capitolul impozitelor pe bere, cum s'au redus la urcarea impozitelor pe spirit

la capitolul impozitelor pe spirit. Urcarea impozitului pe spirit s'a motivat cu ravagiile alcoolismului, care a luat proporții. Dar am putut să constatăm, că s'a realizat tocmai o situație contrară celei urmărite:

s'a intensificat consumul spiritului de contrabandă,

deci neimpozitat și neigienic. Urcarea impozitului berei nu se poate motiva cu argumentele morale invocate la urcarea impozitului spiritului, deoarece și în streinătate se utilizează tocmai berea, pentru stânjenirea răspândirii alcoolismului, fiindcă berea conține foarte puțin alcool, încât corespunde pentru împiedicarea intensificării consumului de alcool.

Urcarea proiectată, afirmativă va fi foarte mare, încât va fi aproape catastrofală pentru fabricile de bere, ajunse în grea situație și din cauza actualului timp defavorabil.

Este caracteristic, că în primul semestru al anului curent, **consumul berei s'a redus cu peste 20 la sută** în comparație cu cel din anul

trecut, iar în Iulie consumul s'a redus și mai considerabil. În consecință ușor se poate constata, că ce sensibilă ar fi o nouă urcare de impozite pentru fabricile de bere.

Biuroul central din Cluj al fabricelor de bere, evident, a intervenit la timp în privința noii urcări și în această privință se atrage atențiunea guvernului, ca

să aibă în vedere experiențele triste ale trecutului,

înainte de a lua vre-o hotărâre definitivă.

Noi suntem de părerea, că **o urcare pripită nu este la locul ei**

și nici nu se poate motiva cu argumente acceptabile, dar întrucât urcarea ar fi inevitabilă, atunci se recomandă, că

această urcare să se iacă rațional pe bază de progresivitate justă

și acceptabilă, deoarece numai astfel se na putea realiza scopul dorit.

Guvernul printr'o urcare progresivă ar putea înregistra îmbucurătorul fapt, că

fabricile nu ar fi nevoite să socotească în sarcina consumatorilor noua urcare, ca să nu contribuie la reducerea consumului berei,

având în vedere, că fabricile caută tocmai ca să contribuie la intensificarea și nu la reducerea consumului de bere.

Progresivitatea ar urma să se aplice numai dela o anumită cantitate de bere, și stocurile mai mici de aceasta cantitate ar urma să fie impozitate numai după normele de acum.

În urma acestor norme, dacă de pildă limita ar fi la 50.000 hectolitri de bere, atunci stocurile cari trec peste 50.000 Hl. ar urma să fie impuse cu un impozit progresiv, prin care

fabricile cu o capacitate

mai mică de 50 mii Hl. nu ar fi nevoite să-și urce prețurile

și astfel nici cele cafi produc mai mari cantități, nu ar avea posibilitate să-și urce prețurile.

Producția de 50 mii Hl. după cum se știe, este minimul necesar existenței unei fabrice. Astfel de pildă până la 100.000 Hl. urcarea ar putea să fie progresivă, dar mai proporționat de mică și numai fabricelor cu o producție de peste 100.000 Hl. ar urma să se stabilească o urcare mai considerabilă, evident, tot în mod progresiv. Doar speșele de regie ale fabricelor mai mari se repartizează în proporții mai neînsemnate și astfel aceste fabrici pot să supoarte mai ușor o urcare mai considerabilă, decât fabricile mai mici.

În condițiunile subliniate nu s'ar reduce nici consumul berei și prin urmare nici venitele Statului. Deci guvernul și-ar ajunge scopul:

ar putea conta mai sigur la încasarea venitelor necesare echilibrării bugetului

și nici consumatorilor nu li-s'ar impune noi sarcini, iar industria berei ar putea continua să se desvolte, contrabalansând consumul alcoolismului.

Specialiștii sunt de părerea, că în cazul urcării neprogresive, consumul berei în România s'ar reduce cu 40-50%, deși acesta în prezent se cifrează anual numai la circa un milion hectolitri.

Cercurile inițiate sunt de părerea, că urcarea ar fi considerabilă, întrucât se intenționează să se urce impozitul de 300 la 450 lei per hectolitru. Această urcare ar însemna că și venitele Statului la acest capitol s'ar reduce cu circa 25-30%, împreună cu reducerea consumului berei.

În genere, în fiecare țară din Europa, impozitul berei nu trece peste 200-220 lei per hectolitru și în urma noiei

urcări, deci România ar duce recordul și în acest domeniu, avându-se în vedere, că și acum la noi este mai urcat acest impozit, care cu noua urcare ar fi chiar dublat.

Tömeges cégbejegyzések Nagyváradon

A nagyváradai törvényszéken az utóbbi időben a cégbejegyzések lavinája indult meg. Különösen a stabilizáció után alakult sok új vállalkozás a váradai piacon a gazdasági fellendülés reményében. A következő cégbejegyzéseket eszközölték:

Intreprindere pentru valorificarea produselor forestiere Alba Iulia, Ernst Schwartz egyéni céget, melynek székhelye Nagyvárad, str. Cosbuc 21. szám alatt van és tulajdonosa Schwartz Ernő oradei fakereskedő, a törvényszék bejegyezte — **Rajz Antal** villanyszerelési vállalkozó új cégzövegét „Anton Rajz intreprindere industrială tehnica și comercială și radio-tehnica” Oradea, str. Alexandri 1. sz., a törvényszék bejegyezte. — A törvényszék bejegyezte a „Minerva” **Agentie Teatrală** színházi ügynökséget. Az ügynökség tulajdonosa az Asociația Generală a Invalizilor de Război Filiala Oradea, melynek nagyváradai képviselői Nichita Gh. Farcu és Nicodim Bucurenciu. — A „Thoma Ivanovici și Stafen Tintescu succesorii Sucursalei Luca P. Nicolescu din Oradea” társas cég egyéni céggé alakult át és a törvényszék az új céget „Thoma P. Nicolescu Oradea” cégzöveggel bejegyezte. A cég tulajdonosa Thoma Ivanovici nagyváradai kereskedő. — A tenkei „Schwartz Salamón” társas cég egyéni céggé alakult át és a nagyváradai törvényszék az új céget változatlan „Solomon Schwartz” szöveggel bejegyezte. Tulajdonosa özv. Schwartz Salamonné, szül. Riger Betti tenkei kereskedő, cégjegyző Fischer Ernő kereskedő. — A törvényszék bejegyezte a Frigoriferele de Vest S. A. Sucursala Oradea céget. A részvénytársaság székhelye Bucuresti. A nagyváradai fiók igazgatója Andrei Pontbriand, cégjegyző: dr. Amigó Dezső. — „Szabóiparosok Ruházati Rt.” céget a törvényszék bejegyezte. Az igazgatóság tagjai: ifj. Erdős Albert, Schwartz Móritz és Klein Jakab. A részvénytársaság célja: raktározásra és eladásra ruhák készítése, textil, valamint az összes ruházati cikkek eladása. A részvénytársaság alaptőkéje 400.000 lei, amely 500.— lei névértékű, névre szóló részvényekből áll. — A törvényszék bejegyezte **Spitzer Sámuel és Fia** nagyváradai közkereseti társaság céget, amely egyéni cégből alakult át társas céggé. A közkereseti társaság tagjai: Efram I. Eschenazy és Dorel Valdmán bukaresti kereskedők, akik egyedül jegyzik a céget. A cég só, liszt, zöldség, korpa, és gyarmatáru kereskedéssel foglalkozik.

**Ne fogadjon el mást
„Mira” légyfogó
a legjobb!**

Ocuparea locului vacant al lui Szana

Din Timișoara se comunică că toate știrile despre ocuparea locului vacant prin moartea directorului Sigmund Szana, sunt premature. Numai la toamnă se va face o nouă alegere a directorului general al consorțiului Szana.

Moratoriul firmei Luca Niculescu

Am anunțat la vreme cerea de moratoriu făcută de cea mai mare firmă de manufactură din țară, — *Jean Luca P. Niculescu* — arătând atunci la cât se ridică activul și pasivul ei.

Lucrările de expertizare a registrelor și de evaluarea activului (mărfuri și imobile), au durat mai multe luni. Pe temelul constatării surplusului de activ și — în acord cu voitul creditorilor, — tribunalul comercial Ilfov a acordat d-lui Jean L. Niculescu un moratoriu de 6 luni.

A numit în același timp o comisiune de creditori, care să supravegheze comerțul firmei în timpul moratoriului,

Comisiunea se compune din următorii creditori: *Banca Națională, Banca Românească, The Bank of Roumania Ltd., V. Böhmisch, firma Gluck et Fii.*

Licitarea mărfurilor lăsate în vâmi sau confiscate

Ministerul de finanțe a instituit o comisiune prezidată de d. C. N. Teianu, secretarul general al acestui departament și din care fac parte d-nii: I. Chintescu, directorul general al vămilor, St. Anghel, inspector vamal și avocat Eustațiu. Această comisiune se va ocupa cu examinarea foilor de licitație, pentru mărfurile aflate în diferite puncte vamale din țară și va hotărî dacă pot fi sau nu aprobate.

O nouă fabrică la Cluj

Sub firma „Venus”, fabrică de piepteni și agrafe, S. A., s'a înființat la Cluj o nouă întreprindere al cărei capital social se cifrează la 2 milioane lei. Capitalul întreprinderii se compune din 2000 acțiuni cu nominal de 1000 lei. Membrii direcțiunii sunt ing. Vilmos Heves, Iosif Fodor director de bancă, Maurițiu Bretter, Ludovic Heller, Izidor Steinberg și Ludovic Steinberg.

Szükség van-e Faegyesületre?

Ujabb hozzászólások az „Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság” ankétjához — „Olyan tömörülési szervezetre van szükség, mely a termelők és üzemek összeségét kollektíve és speciálisan képviselni tudja”

Ujabb hozzászólásokat közlünk alább ankétunkkal kapcsolatosan, hogy szükség van-e Faegyesületre. Az eddigi megállapítások, ha különböző megoldásokat is javasolnak, kétségen kívül leszögeznek, hogy a faipar és fatermelés kollektív érdekeinek védelmére speciális szakmai érdekközösségre szükség van.

Pálmai Béla az Ernst és Roth fűrészgyár igazgatója

— Hogy kell-e Faegyesület? — Igen is kell. E tárgyban már annyit irtunk. E tárgyról már annyit beszélünk. Ez ügyben már annyit kísérleteztünk, hogy tulajdonképpen minden szóval csak ismétlésekbe bocsájtkozunk. Több kísérlet volt már a Faegyesület létesítésének ügyében, létre is jött a Faegyesület, de nem volt életképes, hogy miért, erre most nem akarok kiterjeszkedni. És

minden balsiker ellenére igen is kell Faegyesület.

Szükség van a puha- és keményfatermelők, a műfa- és talpfatermelők valamilyen tömörülésére, mert a jelenlegi viszonyok szorongató és a termelést mindinkább megnehezítő sőt majdnem megfojtó súlyos körülményei miatt, a termelőknek együttesen kell állást foglalniok, fellépniök és cselekedniök.

— A fatermelést gátló okok két csoportba oszthatók: Az egyik csoport a szakmánkat speciálisan érdeklő kérdések pl.: Az erdő vásárlások és az azokkal kapcsolatos vágási engedélyek kérdése. A kiviteli vám kérdése stb. — A másik csoport az ez a csoport a nagyobb, az összes iparágakat sújtó és gátló okok eliminálásának feladata, idetartoznak pl.: a CFR teljesítő képességének katasztrófális csökkenése. Az adó kérdés. Az új munkástörvény stb.

— Miután a kérdés komplexumok legnagyobb része általános gazdasági érdekeket ölel fel, természetes, hogy

olyan tömörülési szervezetre van szükség, amely a termelők és gyárosok összeségét, úgy az általános érdeklő kérdésekben, mint az egyes szakmák speciális ügyeiben képviselni tudja

és természetesen minden politikai ténykedéstől távol áll. Magától adódik a fentiek után, hogy a fatermelőknek — a lehetőség szerint — az Ugirral karöltve kell ezen tömörülést összehozni és pedig az Ugir meglévő keretein belül kell létesíteni egy fa-szekciót, természetesen az az alap föltétele az egész kérdésnek, hogy az Ugir vezetésében a fatermelésnek gazdasági súlya arányában részt kell kapnia és venni.

(A nagy fatermelő vállalatoknak van már szekciója az Ugirban, azonban nem öleli fel az összes fatermelőket és éppen ezért esik sok kifogás alá annak működése. A szerk.)

— Meg kell azonban értenie a fatermelő társadalomnak, hogy ezen tömörülésnek csak mellékes célja egyesek különleges ügyeinek elintézése, főcélja az, hogy együttesen és erőlyesen fellépve széttejjük azokat a fojtogató abroncsokat, melyek a termelő munkát akadályozzák és meggátolják, hogy újabb intézkedésekkel a már nagyon beteg faipart teljesen megöljék. A gyakorlati megoldása az Ugirral való együttműködésnek oly módon volna megoldható, hogy egy országos kongresszus volna összehívandó e kérdés megvitatására, amely kongresszus teljhatalmul bizottságot küldene ki az Ugirral való megállapodás létesítésére.

Sonnenwirth Sándor, a Diósi Ignác Fia Lajos cég képviselője

— A jelenlegi helyzetre való tekintettel a Faegyesületre szükség van. Ugy az árak szabályozása, mint a belföldi, de főleg a külföldi kihitelezések szempontjából tekintve a dolgot:

kell, hogy legyen egy szerv, amely a termelők és a közvetítő kereskedelem érdekeit védelmébe vegye,

miután ezek ezidőszerteljesen ki vannak szolgáltatva a detail-vevők kénye-kedvének. Ma az a helyzet, hogy az abszolút jó, vagy közepes bonitású vevők annyira tul vannak halmozva árajánlatokkal, hogy azt hiszik, joguk van akkor fizetni, amikor nekik tetszik. Ma már usance-számba megy, hogy például Magyarországon a szokásos három hónapos váltók helyett 6—7 hónapos; sőt még

ennél hosszabb lejáratu papirokat is adnak kiegyenlítésképpen. És sajnos tény az, hogy ilyen papirosokat a legnagyobb termelőcégek fogadnak el kiegyenlítésül. Miután pedig piacot ezek uralják, a többiel a kisebb cégek kénytelenek akarva, nem akarva is utánatáncolni, s ilyen kondíciók mellett eladni és dolgozni...

— A nagy árukinálat melle az árak állandóan lemorzsolódásnak vannak kitéve,

a fogyasztás azonban ennek se veheti semmi hasznát, mert tényleges szükséglet híján a eladás mennyiségileg nem fokozható, sőt rossz hatást is vált ki. A detailkereskedők ugyan meglévő készletük értékcsökkenésétől tartva, már csak emiatt is erőltetett üzleteket kötnék.

— Amennyiben azonban fakeskedelemnek meg lenn az a megfelelő szerve, amelyben az összes mértékadó tényezők helyet foglalnának, úgy

elkerülhető lenne a jelenleg már állandó jelleget öltő, bonitást és mentalitást egyaránt lerontó züllési folyamat.

Ennek a szervnek ugyanis módjában állana úgy az árak alakulását megfelelően mérsékelni, mint a hitel igénybevevői bonitásáról az eladók részére valószínűségnek megfelelő információt adni, illetve a kihitelezés terén ma sajnos mutatkozó anomáliákat nagyrésztben megszüntetni.

Csőd egy borosjenői kereskedő ellen

Stern József borosjenői kereskedő beadvánnyal fordult néhány nappal ezelőtt az aradi törvényszékhez és kérte maga ellen a csődeljárás megindítását. A kereskedő 150.000 lejes aktívával szemben a passzíván 350.000 lejt tesznek ki. Az aradi törvényszék elrendelte ellene a csődöt. Csődtömeggondnoknak dr. Georgie Sabin kisjenői ügyvédet nevezték ki. A követelések bejelentésének szeptember 16 és csődválasztmány szeptember 19-én alakul meg.

Uj malom és villanyvilágítás Csermón

Két év előtt tűz pusztította el a Havas és Révész-féle gőzmalom, amelyet azóta nagyon nélkülözött a közönség. Ezen hiányon igyekeztek segíteni a Calamarium Testvérek, mikor egy új teljesen modern gőzmalom felépítését kezdték el. A nagy, háromemeletes épület már tető alatt van s most folynak a gépek felszerelése. A malom felépítésébe a tulajdonosok 6 milliót investáltak, a gépeket, Európa legjobb híru gyárából Svájcól szereztek be és meg van rá minden remény, hogy augusztus elején a malom üzemképes lesz. A gőz és olajmalmon kívül nagyfontosságú a tulajdonosok ama terve is, hogy a községet elektrizálni fogják, úgy a házakba mint az uccákon bevezetik a villanyvilágítást, amely nagy haladást jelent a község iparára nézve is.

BEREA „URSUS” este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

NOTE

* Streinătatea

În Germania a reinceput propaganda, care tinde să nu se mai acorde României mărfuri pe credit. La acțiunea germanilor s'au atașat și englezii cu cehoslovacii, cari caută să obțină reducerea creditelor de mărfuri pentru piața română, sub pretext, că în România nu este sigură nici încasarea contravalorilor de mărfuri.

În urma stabilizării și a crizei economice, s'au distrus sute de întreprinderi, dar nu numai la noi, ci și în alte țări, în cari s'au întreprins operații de stabilizare, precedate de conjuncturi economice inflative. Dar pe când în cele mai multe țări erau bune dispoziții de concordaturi preventive, cari împiedicau orice abateri și abuzuri, apărând interesele creditorilor, — în România se oferea serii întregi de posibilități abuzurilor.

Abuzurile erau încurajate nu numai prin regimul concordatelor preventive și al falimentelor, ci și prin amestecul autorităților. În primul rând abuzurile se încurajau prin amestecul percepțiilor. Câte un comerciant sau întreprindere, care avea în depozite mărfuri de mai multe milioane, era licitat pentru impozite de câteva mii și mărfurile licitate le cumpărau rudele licitatului, pentru sume ridicol de mici, încât creditorii ajunzau în fața unor fapte implinite.

Datele statistice aproximative, ne evidențiază, că pasivele firmelor insolvente în primul semestru al anului curent, s'au cifrat la peste trei miliarde, din cari 2½ miliarde se datorează creditorilor din streinătate.

Cele mai multe firme ajunse în insolvențe, au fost țărâte în faliment, în urma lacunelor regimului concordatului preventiv, după care creditorii din streinătate nu au nici posibilitatea de a primi baremi o parte din pretențiunile lor delanoi.

În urma împrejurarilor întâmpinate, nu ne putem mira, dacă creditorii din streinătate nu mai sunt convinși, ca să ne mai acorde mărfuri pe credite.

Furnizorii din streinătate, desigur au impresia, că România este pornită contra lor pentru a-i despoia. Dar guvernul are datoria, ca să lămuirească chestiunea prin propagandă intensivă, arătând că situația creată se datorează în parte lacunelor regimului concordatului preventiv, iar în altă parte crizei economice, cari însă vor dispărea succesiv, odată cu începerea procesiunii de consolidare.

Incurajarea morăritului

Pentru a se veni în ajutorul industriei morăritului, Ministerul de Finanțe a luat decizia să dea morarilor dreptul de a importa grâu, pe care săl machine în morile lor. Faina produsă vor putea-o exporta.

În acest scop li se va acorda o creditare a taxelor vamale pe 6 luni.

Modernizăta uzemăt și ugra megkezdte a termelést a temesvári Turul cipőgyár

— A Turul-cipőgyár, — mint annahidején megirtuk — néhány két előtt ideiglenesen beszüntette uzemát. A szünet alatt az egész uzemet amerikai minta szerint átalakították, hogy ilyenképpen a termelés és ami ezzel összefügg, magának a cipőnek olcsóbbá tételét elérje.

Az általános gazdasági helyzetből folyik, hogy a nagyközönség vásárló ereje kisebb lett mint ezelőtt volt és így az ipar kötelessége, hogy a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodjék. A Turul-cipőgyárban ez az alkalmazkodás a fent körülírt

átalakítás után történt meg és pedig úgy, hogy dacára annak, hogy a gyártmányok olcsóbbak lesznek, de a főszempont a kifogástalan minőségre, elegáns kivitelre és modern formákra volt fordítható. A Turul-gyártmányai minden tekintetben a legjobb külföldi árakkal egyenértékűeknek lesznek tekinthetők. A munkásszervezettel való megegyezés szerint, a munkások a munkát ma reggel ismét felvették és így a termelés a legrövidebb idő alatt a szükséges teljesítőképességig fog fel-fokozódni.

Még mindig árvereznek az adóhivatalok üzletraktárakat?

A máramarosszigeti adóhivatal milliós áruraktárt árverezett el 35 ezer lejért és segédkezet nyújtott a hitelezők kijátszására — Berkovits Izrael fizetésképtelenséget jelent...

Berkovits Izrael, máramarosszigeti fűszer és rövidáru kereskedő többszörösen visszaeső inzolvens. Miután több ízben sikerült „szárazon” partra jutni, ismét üzletet gründolt. Berkovits okos ember és tudta, hogy a tönkrement nagyváradai kereskedelemnek van a legnagyobb szüksége üzletre és ezért újabb áldozatait nagyváradai cégek közül választotta ki.

Sikerült neki nagyváradai üzletházaktól másfél millió lej hitelt igénybe venni és a múlt héten a régi recept szerint megjelent Nagyváradon és bejelentette hitelezőinek, hogy a rossz viszonyok következtében kénytelen fizetéseit beszüntetni. Miután azonban a hitelezők, — akik között a Nisze és Faragó cég, a Balcan Impex, a City és az Interexim is érdekelve vannak, — nem voltak hajlandók a szegény sorsüldözött ember keserveit komolyan venni és Berkovits hazautazott és két nap múlva értesítette áldozatait, hogy sajnos, most már a legjobb akarat mellett sem tehet eleget kötelezettségeinek, miután

35 ezer lej adótarozásában a máramarosszigeti pénzügyigazgatóság elárvereztette üzletét

és az egész vállalkozást az árverésen véletlenül egyedül je-

lentevő: Wiesel Lázár nevű kollégája pontosan 35 ezer lejért megvásárolta.

Ezen kedélyes histórián mosolyogni kéne, ha nem lenne olyan szomorú. És a legszomorubb, hogy akad az országban állami szerv, amely hajlandó az ilyen manőverhez segédkezet nyújtani és eljátsza a „hitelezési tűz” szerepét. A nagyváradai Kereskedelmi csarnok ebből az apropóól gyűlést hívott egybe és feliratban fog a kormányhoz fordulni, hogy hasonló esetek a jövőben ne fordulhassanak elő, mert ha az ilyen esetek rendszerré válnak, úgy ez, az amugy súlyos krízist élő gazdasági élet teljes csődjét jelentené.

Uj valutakurzusok a C. F. R.-nél

Az államvasutak vezérigazgatósága július 15-ikétől kezdődőleg a külföldi valutákban megállapított illetékeket a következő kurzusokon számítják át: Arany frank és svájci frank 32'50. Francia frank 6'70. Német márka 40'20. Osztrák shilling 24. Pengő 28'60. Lengyel zloty 19. Csekkorona 5. Olasz lira 8'85. Szerb dinár 3. Bulgár Léva 1'35. Görög drachma 2'25. Belga frank 4'75. Danzigi forint 33.

FIGYELŐ

* A külföld

Természetesen ennek az ódiomát nem akarjuk a kormányra háritani. A rendszerben van a hiba. Ez a rendszer pedig, több mint egy évtizedes multra tekint vissza. De térjünk a tárgyra.

Arról van szó, hogy Németországban újra fellángolt romániai kereskedők hitelezése elleni propaganda, amelyhez ezúttal ha nem is szervesen, de egyidőben csatlakoztak az angol és cseh-gyárosok is. A stabilizáció után a gazdasági és kereskedelmi krízis viharában százzal söprödték el a kereskedelmi és ipari vállalatok. Ez nemcsak nálunk volt így, hanem mindazon államokban, ahol a valutát mesterséges eszközökkel stabilizálni kellett, és ahol a stabilizációt egy inflációs gazdasági konjunktura előzte meg. Amde amíg az összeomlások korszakában az inflációs államok olyan kényszeregyezségi törvénnyel rendelkeztek, amely a legszűkebb keretek közé szorította a visszaélések lehetőségét és úgy-ahogy biztosították a hitelezők érdekeit, addig nálunk tág tere nyílt a visszaéléseknek.

De nemcsak a kényszeregyezségi eljárások és csődök rendszerében volt meg a lehetőség a hitelezők kijátszására, hanem — amire máshol alig van példa — hatósági beavatkozást is igénybe lehetett venni az ilyen manipulációkhoz. Elsősorban az adóhivatalok nyújtottak segédkezet a hitelezők kijátszásához. Ha egy kereskedő, pár ezer lejes adóhátralékkal tartozott, milliós áruraktárt árvereztetett el az adóhivatal után, hogy ezt a milliós értéket legközelebbi rokona által az árverésen pár ezer lejért megszeresse és a hitelezőket *fait accompli* elé állítsa. Hozzávetőleges statisztika szerint 1929. év első felében a fizetésképtelen cégek passzívái több mint három milliárd lej mutatnak fel, amelyben közel két és fél milliárd követelés külföldi hitelezőkre esik. A kényszeregyezségi eljárás hiánya miatt, az inzolvens cégek legnagyobb része csődbe került, már pedig ismerve azt a rendszert, amely nálunk a csődeljárásokat jellemzi, a külföldi hitelezőknek ép úgy nem lehet reményük arra, hogy követeléseiknek, akár egy kis hányadát is megkapják, akár csak a belöldi hitelezőknek. Ebben aztán benne is van a magyarázata annak, hogy a romániai piaccal dolgozó külföldi cégek miért tartják szükségesnek a romániai hitelezéseknek a leépítését. A nagy külföldi cégek ma úgy tekintenek Romániára, mintha itt egy összeesküvés történt volna ellenük, mintha egy bünszövetkezet készakarva kifosztotta volna őket. A kormánynak sürgősen akcióba kellene lépni és megfelelő propagandával tájékoztatni a külföldet arról, hogy részint az új kényszeregyezségi eljárás, másrészt pedig a lassan, de valahogy mégis csak konszolidáló román gazdasági viszonyok megfogják szüntetni az eddigi állapotokat.

?

PERRY'S DIRECTORY

Beszüntették az Első Román Műselyemgyár építését

Mint ismeretes, 1928 nyarán 20 millió lei alaptőkével a Vereinigte Flanzstoff közreműködésével, megalakult az Első Román Műselyemgyár Részvénytársaság. A gyárnak már 1929-ben üzemben kellett volna lennie, de a vállalat vezetősége még most sem építette fel. A vállalat építkezéseit egyelőre nem fejezik be. A vállalatot azért nem helyezik üzembe, mert az Enka vezetősége, mely újabban teljes mértékben befolyással van a Glanzstoffra, nem akar gyártmányainak Romániában konkurenciát.

Erősen javulnak a lisztárak Magyarországon

A gabonaárak emelkedése következtében a magyarországi liszt piacon is drágulás következett be. Míg június 20-án körül a 0gg lisztért a budapesti nagymalmok 36.5 pengőt kértek, addig kedden már a július-szeptemberi nagymalmi lisztárak a következők voltak: 0gg 40.50, 0g 40.—, 1-es 38.50, 2-es 38.—, 4-es 35.—, 5-ös 32.50, 5-os 28.—, 8-as 17.50, rozs 0-as 29.—, rozs 1-es 28.—. A vidéki kismalmok skontó nélkül a promt lisztet a következő készpénzárakért adták: 0gg 34.—, 0g 33.50, 2-es 31.50, 4-es 30.—, 6-os 23.50, 8-as 16.—, rozs 0-as 28.—, rozs 1-es 25.— pengő.

Nem változtatják meg a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt

Amint ismeretes, a munkaügyi miniszter tervbe vette a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény módosítását. Ez a terv nagy izgalmat váltott ki a munkásság és alkalmazottak körében. A miniszter előtt több küldöttség jelent meg, amely tiltakozott a tervbe vett módosítás ellen és ragaszkodott a törvény jelenlegi szelleméhez. A munkásság és alkalmazottak egyhangú tiltakozására a miniszter kijelentette, hogy a törvény módosításáról egyelőre nincsen szó.

Drágul a burgonyavám Németországban

Vasárnap hirdették ki Németországban azt a törvényt, amely újonnan megállapítja a burgonyavámokat és a magasabb vámok július 20-án már életbe lépnek. Ettől augusztus 31-ig 4 márka, szeptember 1-től február 15-ig pedig 2 márka az őszi burgonya váma. A vámemelés főleg a holland, lengyel és román burgonya értékesítése szempontjából bir jelentőséggel.

Az aradi fűszerkiskereskedők

a Kereskedelmi és Iparkamara útján kérvényt terjesztettek be a város interimár-bizottságához és engedélyt kértek arra, hogy kilenc óra előtt vásárolhassanak az élelmiszerpiacon. — Az interimár-bizottság foglalkozott a kérelemmel, de kimondotta, hogy nem engedi meg a 9 óra előtti vásárlást, mert a közönység érdekével ellenkezik.

Atacuri nejuste împotriva fabricelor „Tacâmul” din Cluj

Ancheta întreprinsă a dovedit, că denunțul făcut contra fabricii de argintării „Tacâmul”, a fost lipsit de orice bază — Denunțul l-a făcut din răzbunare un muncitor concediat — Regimul sever al marcărilor exclude orice posibilități de abuzuri

Unele ziare au publicat în formă de senzație știrea, că în contra întreprinderii „Tacâmul” din Cluj, s'ar fi întreprins anchetă sub pretext, că această întreprindere ar fi frustrat Statul cu ocazia marcării produselor de argint.

Ancheta s'a ordonat contra întreprinderii „Tacâmul” în urma unui denunț, pe care l-a făcut un lucrător concediat.

În decursul cercetărilor întreprinse,

s'a constatat, că denunțul

este exclusiv o manevră de răzbunare a lucrătorului concediat.

În legătură cu ancheta întreprinsă s'au lansat unele versiuni, cari concludau, că stocurile de produse confecționate și materialul brut al fabricii s'ar fi confiscat. Știrea este lipsită de orice bază, deoarece autoritățile, cari au întreprins ancheta, s'au mărginit numai la dresarea procesului verbal convenit, trimițând câteva obiecte la București pentru revizuirea marcării.

Di Hochman, proprietarul și conducătorul fabricii „Tacâmul”, are un trecut de decenii în branșă, ca un eminent specialist, care se bucură de

Koholt vádak a kolozsvári „Tacâmul” ezüstárugyár ellen

Helyszíni vizsgálat igazolta, hogy a vádak légből kapottak és az elbocsátott munkás bosszúműve a feljelentés — A fémjelzés jelenlegi szigorú rendszere kizárja a visszaélések lehetőségét

A kolozsvári napisajtó szenzációként közölte, hogy a „Tacâmul” ezüstárugyár ellen hatósági vizsgálatot indítottak azon a címen, hogy a gyár produktumainak fémjelzésénél vizsgálás történik és az államot ezáltal károsodás éri. A vizsgálat alapja egy feljelentés, melyet a Tacâmul egyik elbocsátott munkása tett meg a gyár vezetősége ellen. A feljelentés alapján az ügyészség képviselői vizsgálatot is indítottak a helyszínen, és kiderült, hogy kizárólag az elbocsátott munkás bosszújáról van szó. Ezzel kapcsolatosan annak a híre is elterjedt, hogy a gyár nyersanyagát és árukészletét lefoglalták. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. A vizsgálatot lefolytató hatósági közegek csupán jegyzőkönyvet vettek fel, és néhány tárgyat felülvizsgálás végett a Bucuresti fémjelzési központi hivatalhoz küldtek fel. A gyár tulajdonosa, Hochmann Jakab évtizedes múlttal kiváló nevet és tekintélyt szerzett magának a szakmában és már csak az ő személye is kizárja a visszaélések lehetőségét.

Az ügyel kapcsolatosan

mare reputație, încât abuzuri nici nu se pot încerca la fabrica, ce conduce.

În legătură cu versiunile răspândite, de altfel am primit următoarele lămuriri autentice din surse competente:

Actualul regim al marcărilor exclude chiar și posibilitatea abuzurilor, încât nimenea nu poate marca obiecte sub greutatea sau calitatea declarată.

Oficiul de măsuri și greutate din Cluj, exercită un foarte sever control și astfel

nici nu se poate presupune, ca organele acestui oficiu să admită vre-un abuz.

În cazul acesta s'a constatat, că este vorba numai de răzbunarea unui lucrător concediat și la astfel de răzbunări sunt expuse și alte întreprinderi. Dar autoritățile, evident, au datorie să cerceteze orice denunț, întreprinzând anchetele necesare pentru a constata adevărul.

Este regretabil însă, că unele ziare fără a aștepta sau a avea în vedere rezultatul anchetei, au publicat versiuni lipsite de orice bază, la simplul denunț al unui lucrător, care denunț s'a dovedit în decursul anchetei, că este lipsit de bază.

egyébként az alábbi megbízható információt szereztük be illetékes helyen:

A fémjelzés jelenlegi, rendkívül szigorú rendszere teljesen kizárja azt, hogy valaki sulyban kevesebb, vagy minőségben silányabb anyagot fémjelzettessen. Különösen szigorú az ellenőrzés a kolozsvári fémjelző hivatalnál, ahol tulságosan is skrupulozusan kezelik ezt a dolgot.

Teljesen ki van zárva tehát, hogy ezen a téren visszaélés történhessen.

Egy elbocsátott munkás bosszújáról van szó, amely bosszúnak bármelyik vállalat, vagy üzem ki van téve. Természetesen a hatóságoknak kötelességük ezeknek a feljelentéseknek alapján vizsgálatot indítani, sajnos azonban az, hogy egyes, kevés önkritikával rendelkező sajtóorgánumok, minden megfontolás és alaposág nélkül, még a vizsgálat eredménye előtt írják meg ezeket a „szenzációkat” és ezzel nagymultu, komoly vállalatokat állítanak pelengére.

Banca „Albina” a vândut moara Solomon din Cluj

Anul trecut întreprizitele „Albina” au cumpărat moara Solomon, situată în Cluj în centrul orașului, folosind curentul apelor Someșului pentru o producțiune de 3 jum. vagoane făină pe zi. Acum, fostul director general al întreprizitelor „Albina” Sever Pop, în fruntea unui consorțiu financiar, a cumpărat această moară cu opt milioane lei dela Banca Albina și va înființa și o brutărie modernă.

Cerere de faliment împotriva Băncii Comerciale Române S. A.

Prima Ardeleană de Asigurări din Cluj a cerut aplicarea procedurii de faliment contra Băncii Comerciale Române S. A. care nu de mult s'a mutat din Cluj la București.

Az új tőzsdetörvény

Az új tőzsdetörvényjavaslatot a kormány rövidesen a parlament elé terjeszti. Ennek a törvénynek főbb rendelkezései a következők: új tőzsdéket állítanak fel Temesvár, Kolozsvár, Csornovitz, és Kiseneben. Szabaddá teszik a határidő-üzletet a mai, csak kassza-üzletekkel szemben. A tőzsdék autonómiát kapnak. Külön választják az áru- és értéktőzsdéket, új egyenjogú tőzsdéket állítanak fel Erdélyben, feltéve, ha a Kamarák uniója ezt a tervet nem kifogásolja, ha az új tőzsdék megfelelő jövedelmi forrást biztosítanak. Békéltető bizottságokat rendelnek ki a tőzsdék mellé, a hivatásos ügynökök számát tizennyolcra tizre redukálják és hivatásos ügynök csak hétéves gyakorlattal és akadémiái végzettséggel rendelkező egyén lehet. A hivatásos ügynökök szindikátust kell, hogy alakítsanak. A hivatásos ügynökök egyike szindikusnak választandó meg. Az új törvény más irányban is alapvető újításokat tartalmaz.

Statul își dă în antrepriză particulară pădurile din Ardeal?

De câtva timp se află în Ardeal mai mulți emisari ai unor societăți străine care

studiază posibilitățile de venit ale pădurilor statului

care pot fi date exploatării.

Se crede că în urma veniturilor reduse pe care le aduc pădurile noastre și chiar și acele ce sunt exploătate în regie proprie Ministerul de Domenii ar încerca

să comercializeze prin cedare la întreprindere particulare întinderi cât mai mari de păduri,

care deși sunt de mult timp exploatabile nu pot fi puse în valoare din cauza lipsei căilor de comunicație și a capitalului necesar.

Mit tartalmaz az új kényszeregyezési törvény?

Fontos újítások az új kényszeregyezési eljárásban, mely az inszolvenciák lavináját fogja megindítani

Ötven százalékos kvóta és 12 új csődbirói állás — Az adósok és a külföldi hitelezők — A kényszeregyezési törvény teljes szövege

A sokat vitatott új egyezési törvény teljes szövegét adjuk alább, melyet a *Monitorul Oficial* közölt egyik legutóbbi számában. Az új törvényt vegyes érzelmekkel fogadta az ország közgazdasági véleménye, mert

sem az adósokat, sem pedig a hitelezőket nem elégíti ki teljesen.

A volt magyar kényszeregyezési eljárással szemben fontos újításai vannak az új törvénynek, mely a jelenlegi gazdasági viszonyok között, előreláthatólag egy olyan inszolvenciá-lavinát fog maga után vonni, melyre alig volt példa.

Fontos változás az új törvényben az, hogy

50%-os kiegyezési kvótát ír elő és ezt a hite-

lezők $\frac{3}{4}$ részének beleegyezésétől teszifüggővé

Szokatlan újítása a törvénynek továbbá, hogy a kényszeregyezési eljárás megindításáról a külföldi hitelezőket a rendes törvényszékek nem diplomáciai uton, hanem *francia nyelvű levélben fogják értesíteni*. Ez a francia nyelvű levél lesz az idéző s ha az értesített fél arra választ nem ad, úgy hallgatását beleegyezésnek fogják tekinteni. A kényszeregyezési törvény következtében az igazságügyminiszter 12 új bírói állást kreált az egész ország területén. E 12 bíró közül hat az ilfovi törvényszéken lesz csődbiztos, hat pedig a csatolt területeken.

A törvény szövege egyébként a következő:

I. Fejezet: az eljárás megnyitása

1. szakasz. Az a kereskedő, aki legalább három éve kereskedést üz, bejegyzett cége, vagy iparengedélye van, előzetes kényszeregyezési eljárást kérhet a törvényszéktől, hogy a csődöt elkerülje. A kérelem az elhunyt kereskedők tekintetében is megtehető a halálozástól számított egy éven belül azon örökös részéről, aki nem mondott le a hagyatékról. A kérelem nem tekinthető hagyaték-elfogadó nyilatkozatnak; a kereskedés folytatása az örökösök által azonban a hagyaték elfogadását jelenti. Ha több örökös van, valamennyi beleegyezése szükséges.

Ha a hagyaték már felosztott, az elhunyt kereskedő tekintetében a kérelmet az az örökös jegyzi, akinek az elhunyt hagyatékában található kereskedés osztályrészévé jutott.

Kiskorú törvényes képviselője a kényszeregyezés iránti kérvényt azzal a kötelezettséggel nyújthatja be, hogy a hitelezők összeülési és gyámhatóság hozzájárulását megszerzi.

A törvényesen alakított kereskedelmi társaságok még a felszámolási állapotban is kérhetik a kényszeregyezési eljárás megindítását. A kérelmet a társaság törvényes képviselői nyújthatják be, de kötelesek a hitelezők összeülési napjáig bebizonyítani, hogy az egyezési ajánlat a következő módon hagyott jóvá:

1. Közkereseti társaságoknál, vagy egyszerű betéti társaságoknál valamennyi társasági tag hozzájárulásával.

2. Részvénytársaságoknál, vagy részvényekre alakult betéti társaságoknál, viszontbiztosító társaságoknál, a társasági tagok olyan határozatával, amely azzal a szótöbbséggel hozott meg, amely az alapszabályok módosításához szükséges.

3. A korlátolt felelősségű társaságoknál a társasági tagok annyi szavazatával, amely a betétösszeg harmadnegyedét képviseli.

4. Szövetkezeteknél valamennyi tag legalább felének szavazatával a szövetkezetek szervezetéről szóló 1929. évi 49-ik szakasz értelmében.

2. szakasz. Kényszeregyezési eljárás iránti kérvényt azon törvényszékhez kell intézni, amely a csődnyitásra illetékes.

A kérelemben fel kell tüntetni annak indokait, az ajánlott fizetési kvótát, amely a közönséges tartozások 50 százaléknál kevesebb nem lehet, a fizetési határidőt, amely három évnél hosszabb nem lehet, a fizetési határidőn belül a törlesztések módját, a dologi és személyi biztosítékokat, valamint az egyéb feltételeket, amelyeket a kereskedő hitelezőinek javaslatba hoz.

A kérelemmel együtt a kereskedő cége bejegyzésének, vagy iparengedélyének bizonyítványát, a három megelőző évben rendszeresen vezetett kötelező könyveket, az egész aktív részletes kimutatását, annak értékelésével, valamennyi hitelezőnek névsorát, azok lakóhelyének és követelésük nagyságának és annak feltüntetésével, hogy ha az adós rokonai, milyen fokú rokonság áll fenn, a kereskedelmi cselekvővagyonról szóló összegezt mutatja be, végül azt a bizonyítványt, amellyel a kezesség hozzájárul a kezesség elvállalásához, amennyiben ilyen kezesség felajánlatik.

A kereskedelmi társaságok tartoznak bizonyítványt bemutatni megalkulásuk törvényességéről.

3. szakasz. A törvényszék elnöke, amint a kérelmet kézhezveszi, az ügy megvizsgálására határnapot tűz ki, amely 15 nappal távolabbi határidő nem lehet és elrendeli a kereskedő megidézését.

A kitűzött határnapon a törvényszék vizsgálat tárgyává teszi a kérelmet s azt visszautasítja:

1. ha a kereskedő az előző szakaszban foglalt feltételeknek nem felel meg;

2. ha család bukás miatt el volt itélve, vagy egy előző kényszer-

egyezségi eljárásban vállalt kötelezettségét nem teljesítette, vagy már megelőzően csődben volt.

3. Ha legalább öt év nem telt el attól a fizetési határidőtől számítva, amely egy előző egyezségben megadatott.

4. Ha a megidézett kereskedő nem jelenik meg, hogy kérelmét fenntartassa.

Ezen az ülésen a hitelezők nem lépnek fel.

4. szakasz. A törvényszék a kérelem felett tanácsülésben hozott végzéssel dönt.

5. szakasz. A kényszeregyezési kérelmet elutasító végzés ellen a kereskedő a kihirdetéstől számított 15 napon belül felebbezéssel élhet.

Az ítélőtábla kimondja a sürgőséget a felebbezésnek tanácsülésben való tárgyalására és azon a kereskedőt meghallgatják. Amennyiben a felebbezésnek helyt adnak, az ügycsomót a törvényszéknek visszaküldi, hogy az a 7-ik szakasz szerint járjon el.

6. szakasz. Ha a törvényszék az előzetes kényszeregyezés iránti kérvényt visszautasítja, dönt afelett, hogy helye van-e a csőd eljárás megnyitásának, amikor is a csődre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazzzák.

7. szakasz. Ha a törvényszék elv-

II. Fejezet: az eljárás megnyitásának joghatálya

10. szakasz. A kiküldött bíró minden hitelezőt, akár személyesen akár annak képviselője útján az összehívásról ajánlott levélben értesíti, amelyben a kényszeregyezési kérelem összegezését, feltételeit, valamint a hitelezői ülés helyét, napját és óráját feltünteti.

A külföldi hitelezők számára kiküldött leveleket francia nyelven is meg kell küldeni.

Az ajánlott leveleket a törvényszék végzésétől számított öt napon belül kell elküldeni.

11. szakasz. A kiküldött bíró ki-nevezése után láttamozni fogja a kereskedő könyveit, amelyekben a törvényszék végzését feltünteti és azt visszaadja a kereskedőnek.

A könyvek, az általa összegyűjt-hető okmányok és adatok átvizsgálása alapján megállapítja a kereskedő vagyoni leltárát, igazolja a hitelezők és adósok névsorát, megjelöli a tartozások és követelések összegét és a vizsgálat folyamán előállott toldások és módosítások hozzájárulását részletes jelentést készít az adós gazdasági helyzetéről és magaviseletéről. Evégett a kiküldött bíró az érdekeltektől felvilágosítást kérhet és a hitelezők sorából szakértőket alkalmazhat.

A leltár a hitelezők és adósok névsora, valamint a jelentés az érdekeltek betekintésére a törvényszék jegyzői hivatalánál legkésőbb öt nappal a hitelezők gyűlésére kijelölt határnap előtt letendő.

12. szakasz. Az előzetes kényszer-

ben helyt ad a kérelemnek, felebbezés kizárásával hozott végzéssel elrendeli a hitelezőknek a kiküldött bíró elé való hívását, hogy a kérelem felett tárgyaljanak és döntsenek.

E célból a törvényszék:

a) kiküldött bírót nevez ki;

b) megjelöli a gyűlés helyét, napját és óráját, legalább 30 napos, de legfeljebb 45 napos időtartamon belül, amely a törvényszék végzésének keltétől számítatik;

c) megállapítja a kényszeregyezési eljárás költségeinek fedezésére szükséges összeget és azt az időt, amelyen belül az összeget le kell tenni, mert a kényszeregyezési eljárás csak annak letétele után veheti kezdetét.

8. szakasz. A kiküldött bíró, a greffier javadalmazásának és az irodaköltségek fedezésére az állam 1 százalékos illetéket fog szedni azután az összeg után, amelyet a kereskedőknek, mint egyezményes kvótát a hitelezők számára fizetni kell, amely összeghez a számára engedett különbözet 2 százaléka járul. Ezt az összeget a 7-ik szakasz c. pontjának megfelelően megállapított időn belül kell letenni. A törvényszék hozzájárulhat, hogy a fizetés részletekben történjen, amikor is a kellő biztosítékról gondoskodik.

9. szakasz. A greffier köteles a törvényszék végzését a *Monitorul Oficial*nak és a kereskedelmi kamarának a bulletinben való közléséig, valamint a kereskedő ingatlanának fekvése szerint illetékes telekkönyvi hatósághoz a megfelelő nyilvánkönyvbe való bevezetéséig megküldeni. A greffier a kérvényről a cégkönyvben és az ipar-lajstromban szelvényeket készített. A *Monitorul Oficial*ban való kihirdetés a gyűlés előtt legalább tíz nappal történik.

A végzés a törvényszék tábláján kifeüggesztendő.

egyezségi eljárás teljes folyamata alatt a kereskedő megtartja a vagyona feletti rendelkezési jogot, de a kérelem elvi helytadásától fogva kereskedelmi üzletét a kiküldött bíró felügyelete mellett folytathatja és a bíró a kereskedő ügykezelését ellenőrizheti.

A kiküldött bíró szükség esetén az ellenőrzéssel azon járásbíró bízhatja meg, akinek kerületében a kereskedő székhellyel bír.

A kiküldött bíró véleményét tértivevényen küldött ajánlott levélben végzéssel tudatja a kereskedővel. A végzés végrehajtási joghatállyal bír.

A végzés a tudomásulvételtől számított 15 napon belül felebbezéssel támadható meg.

A felebbezés a törvényszék elnökénél nyújtandó be.

A törvényszék annak tárgyában tanácsülésben sürgősen határoz és úgy a kereskedőt, mint a kiküldött bírót megidézi.

15. szakasz. Azok az elidegenítési ügyletek, amelyek nem tartoznak a kereskedelmi vállalat rendes gyakorlatának menetéhez, jelzőlogok engedélyezése, kölcsönök, kézzizalógok létesítése, kezesség vállalása és általában mindazok a jogügyletek, amelyek a kereskedelmi üzlet gyakorlatának rendes mértét meghaladják, a hitelezőkkel szemben csak akkor bírnak joghatállyal, ha azokat a kiküldött bíró a szembevett szükségesség és hasznosság elve alapján jóváhagyta.

A kiküldött bíró azon végzése el-

len, amelyben a jóváhagyást elutasítja, vagy a kereskedő által előterjesztett feltételeket módosítja, az előző szakaszban megállapított módon lehet felelősséggel élni.

14. szakasz. Attól az időponttól kezdve, hogy a kényszeregyezség iránti kérelem előterjesztett, a kényszeregyezség végleges jogerős jóváhagyásáig a hitelező a végzést megelőzően keletkezett jogcím alapján nem szerezhet zálogjogot, foglalást nem folytathat, végrehajtási eljárást nem eszközölhet és általában nem juthat az adós vagyona felett oly joghoz, amely számára a többi hitelezők felett elsőbbséget biztosít, valamint nem szerezhet jelzálogot.

Kivételt képeznek azon jelzálogok bekebelezése, amelyek a kérelem előterjesztése előtt érvényes jogcím alapján szerezettek meg.

Az elévülési idő, a jogvesztéssel járó határidő folyása, amelyek az

itt körülírt jogcselekményekkel megszakadtak volna, felfüggesztettek.

Ez a rendelkezés nem alkalmazható az egyenes, vagy közvetett adókból származó állami szolgáltatások tárgyában, valamint a jelzálogos biztosítással és elsőbbségi kielégítéssel bíró tartozások tekintetében.

15. szakasz. A kereskedelmi üzlet folytatásából keletkezett bevételeket a kiküldött bírő saját nevére a Banca Nationala letéti pénztáránál, vagy a pénzügyigazgatóságoknál helyezi el, kivéve azokat az összegeket, amelyek az üzlet folytatásához, valamint az adós és családjának a kiküldött bírő által meghatározott tartásához szükségesek.

Az e tárgyban hozott végzés ellen a kereskedő a 12. szakaszban körülírt módon nyújthatja be felelősségét.

III. Fejezet: a hitelezők gyűlése

16. szakasz. A hitelezők összeülése megállapított napon a kiküldött bírő egy greffier támogatásával elnököl az ülésen és a tartozások igazolásához fog, ami után a kényszeregyezségi javaslatot a gyűlés szavazatának veti alá.

A hitelezők személyesen, vagy speciális meghatalmazással igazolt képviselőjük személyében jelennek meg. A meghatalmazást a kereskedő arra a levélre vezeti rá, amelyben a gyűléstől értesített. Aki magát hitelezőnek tartja és a kereskedő által elhelyezett névjegyzékben nem szerepel és így a hitelezők ülésére nem lett meghívva, megjelenhetik és a gyűlés napján követelése igazolását kérheti.

A kereskedő személyesen idéztetik meg és személyesen tartozik megjelenni. Ez alól a kötelezettség alól a kiküldött bírő csak törvényes akadályozás esetén mentheti fel. Amennyiben a kereskedő nem jelenik meg, javaslata visszavontnak tekintendő.

17. szakasz. A jelentés felolvasása után a kiküldött bírő az egyezségi kérelem tárgyalásába fog.

Bármely hitelező ellenőrizheti a tartozások összegét és kifejtheti azokat az indokokat, amelyeknél fogva az adós nem szolgált rá a kényszeregyezség kedvezményére és amelyeknél fogva javaslata el nem fogadható.

A kereskedő a kiküldött bírő által kívánt felvilágosítást megadni tartozik, ellenezheti a követelések összegét és a hitelezők állításával szemben ellenérveket hozhat.

A kiküldött bírő a felhozott kifogások tekintetében a jegyzőkönyvben dönt.

Ha a hitelezőknek a 19. szakaszban megállapított többsége elvileg hozzájárulna a kényszeregyezséghez, de a javaslatba hozott feltételek módosítását kívánja, a kereskedő az új feltételeket elfogadhatja, hasonlóképpen saját kezdeményezéséből új javaslatokat tehet, amelyek jobbak az első ajánlatnál. Mindkét esetben az új javaslatokat elfogadják, vagy előterjeszhetik a kereskedelmi társaságok képviselői is azzal a kötelezettséggel, hogy a kényszeregyezség jóváhagyásának napjáig az 1. szakaszban megállapított módon a ratifikációt bemutatják.

18. szakasz. Ha a tárgyalás egy napon nem fejezhető be, annak folytatása a következő köznapi tüzetik ki anélkül, hogy arra a távollévőket megidéznék és ezen a napon a határozathozatalig folyik a tárgyalás.

19. szakasz. A kényszeregyezségi tárgyában a hitelezőknek az elsőbbséggel nem bíró és jelzáloggal vagy kezizáloggal nem biztosított tartozások összegének háromnegyed részét képviselő többsége dönt.

Amikor a kvóta legalább 80 százalék, elegendő az összes tartozások kétharmad részét képviselő szavazat.

A végzésben megjelölendő a kvóta, a fizetési határidő, fizetési mód és a hitelezők által elfogadott egyéb feltételek.

20. szakasz. Privilegizált követeléseknek tekinthetők és ezért a kényszeregyezségi javaslat megszavazásánál kizártnak tekinthetők azon követelések, amelyek a csődeljárásban mint privilegizált követelések fogadhatnak el.

21. szakasz. Azok a hitelezők, akik az adós javain elsőbbségi kielégítési jogot szereztek, résztvehetnek a szavazatban, ha a jelzálogról, kezizálogról, vagy elsőbbségi jogokról lemondanak. A szavazatban való részvétel a lemondás joghatályával bír. A lemondás joghatálya magától megszűnik, ha a kényszeregyezségi javaslat nem fogadatik el, vagy pedig az eljárás később megsemmisítettik.

A kérelem helytadása következtében magától megszűnnek azok az elsőbbségek, amelyeket a kérelem benyújtásától számított 60 napon belül a hitelező biztosítási vagy kielégítési végrehajtás, zárlat útján szerzett, kivéve a közadók fejében szerzett kielégítési jogot. Ha a kényszeregyezségi javaslatot nem fogadják el, vagy az eljárást később megsemmisítik, ezen jogok felélednek.

22. szakasz. Nem vehetnek részt a hitelezők ülésén az adós neje, lemenői, felmenői testvérei, rokonai és sógorai a másodizig bezárólag, ha mint a kényszeregyezségi kérelem betérjesztésétől számított hat hónapon belül keletkezett jogok szerzői vagy engedményesei szerepelnek és ezeknek követelése a háromnegyed, illetve kétharmad kvóta arányába ne nem számítatik.

(Folytatás a jövő számban).

Societățile „holding”

de Dr. Emil Bord

secretar al Camerei de Comerț și Industrie din Cluj

(3)

Intrerupem pentru un moment considerațiunile noastre pentru a ne reintoarce la punctul nostru de plecare. Ce înseamnă faptul mai sus expus, din punctul de vedere al proportionalității riscului, cu capitalul investit? Fără îndoială, înseamnă, că proprietarul capitalului de 100.000 lei arătați, poate duce la pierzare întreprinderea de 4-8 milioane lei și deci capitalurile investite de proprietari în aceste întreprinderi! Dar toate aceste operațiuni prealabile nu sunt decât niște preparative în vederea unei speculațiuni, a cărei cheie de boltă este sistemul holding.

Holding companiy înseamnă pe românește societate de ținare, termin care însă nu redă decât o parte din activitatea acestor formațiuni economice, ceiace va rezulta din expunerile noastre în continuare, Re-luând deci firul expunerilor noastre asupra acestor formațiuni capitalistice, vom vedea constituindu-se o societate holding, a cărei avere se va forma din acțiunile mai multor întreprinderi, cumpărate după metoda celor 100.000 lei de mai sus, adecă prin selecționarea exclusiv a celor cu drept de vot și făcându-se achizițiile după principiul majoritarității tuturor întreprinderilor. Aceste acțiuni se vor „ține” adecă vor forma „holding-ul”, sau cu alte cuvinte baza de avere a noii societăți, care în urmă pe baza lor va emite noi acțiuni, cari se vor plasa iarăși în public, reținându-se din totalul acestor acțiuni, iarăși numai acea cotă minimală, care garantează majoritatea, adecă preponderanța în noua întreprindere; care însă având la baza ei majoritatea și deci dictatura a zeci și sute de întreprinderi de producție, ne găsim în fața unei dictaturi capitalistice care crește în continuarea după regula unei progresiuni geometrice, scăzând în aceiași măsură cota capitalului necesar pentru a deține majoritatea și deci soarta a sute și mii de întreprinderi.

Iată în ce consistă sistemul holding, care se poate construi teoretic până la concentrarea într-o singură mână a tuturor întreprinderilor, în ceiace privește conducerea lor; și aceasta cu un capital de manevră relativ mic și geometric progresiv după îndepărtarea întreprinderii speculative suprapuse, dela întreprinderile de producție.

În practică aceste fantome ale capitalismului modern au ajuns până la a 8-a formațiune,

ceiace calculate pe baza sistemului expus înseamnă, că dictatura asupra unor întreprinderi de miliarde, este posibilă cu câteva sute de mii, capital de manevră, iar soarta întreprinderilor capitalistice astfel concentrate, va depinde de bunul plac și programul de speculație al unui banchier, care poate, fără să le fi văzut vreodată, sau fără să cunoască reala lor forță de producție economică, le va decide soarta în biroul său.

Închei prima parte a expunerilor mele pur teoretice, cu mențiunea că valoarea acestor constatări nu este de domeniul teoriei exclusive, ci precum vom avea ocazie de a arăta într'un studiu de esență practic, sistemul holding cu diferitele sale nuanșări și cu largile porți pe cari le deschide speculațiunii, este și de domeniul practicii economice, el apărând și la noi în bilanțul multor întreprinderi, atunci când se întreprinde o acțiune nereală de sanare sau fuzionare, emitându-se titluri de obligații pe baza unor valori imaginare, adecă creînduse așa numitele acții și obligațiunii „în vânt”.

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága

Julius 10-én tartott ülésében elhatározta az intézet alaptőkéjének felemelését és ebből a célból a rendkívüli közgyűlésnek Julius 25-ére való összehívását. A határozat 140.000 drb. a 50 pengő n. é. új részvény kibocsátására vonatkozik melyből 100.000 darab kerül most tényleges kibocsátásra s ezt a *Helbert, Wagg & Co. Ltd.* londoni cég vezetése alatt álló csoport veszi át. Ez a cég a részvényeknek a londoni tőzsdén való bevezetéséhez szükséges intézkedéseket is megteszi. A további 40.000 darab részvényt az intézet azzal a szándékkal kapcsolatban rezerválja, hogy a részvényeinek más külföldi piacot is nyisson meg. Az 1929. aug. 1-én befizetendő új részvényeknek kibocsátási árfolyama 88¹/₂ pengő; minthogy azonban az új részvények az 1929. üzletév eredményében nem részesülnek, hanem csak az 1930. évtől kezdve jogosultak osztalékra, a kibocsátási árfolyam után az intézet a *Jegybank* hivatalos kamatlábjának megfelelő kamatot fog megtéríteni. A 100.000 darab új részvény kibocsátásával az intézet kimutatott saját tőkéi mintegy 40 millió pengőre emelkednek.

Értesítés! Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok
kész Homespuns sport-öltönyök
és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.



Olvassa a

„Lemnul”-t



Uj érdekeltség vette át a biharpüspöki vágóhidat és modern husüzemet

Frigoriferete de Vest S. A. az új érdekeltség cége, mely 20 millió lej alaptőkével a Banca Marmorosch égisze alatt jött létre

Románia egyik legmintaszorúbb üzeme: a biharpüspöki vágóhid gazdát cserélt. A likvidált Frigultól a teljes berendezést az épületekkel együtt átvette az újonnan alakult Frigoriferete de Vest S. A., mely hatalmas saját tőkével, elsőrangú szakemberek vezetése alatt kezeltette meg működését és mindenfelé arra mutat, hogy rövidesen egyik legjelentősebb tényezője lesz a Körösvidék közgazdasági faktorainak.

Az új részvénytársaság a Blancbanca égisze alatt született, s alaptőkéje 20 millió lej,

mely 40 ezer darab, egyenként 500.— lei névértékű részvényből áll. Az alaptőkét a részvényesek teljes összegében már befizették. A részvényeket a következők jegyezték le: Banca Industrială 18 millió lei, Al. Canteniasă egymillió lei, S. Hortian 400 ezer lei, B. Stinghe 200

ezer lei, L. Poltiu 200 ezer lei, A. Garviu 100 ezer lei és A. Blumenthal Florin 100 ezer lei. Az igazgatóság elnöke N. Tabacovici lett, az igazgatóság tagjai pedig rajta kívül: G. Crăciun, A. Gavriu, A. Paximade, dr. Aurel Lazar, Manolescu Stanghă. A vállalat székhelye Bucuresti, központi irodája azonban Nagyváradon van. Nagyváradról intézi a vállalat ügyeit Andrei Pontbriand ügyvezető igazgató, akinek dr. Amigo Dezső cégjegyző a helyettese.

A Frigoriferete mindennemű hus és élőállatok exportálásával foglalkozik. Üzemét már megkezdte. A szakkörök véleménye szerint a nagyjövű vállalkozás nemcsak a belföldi piacon fog jelentős szerepet betölteni, hanem

a külföldi piacokon is méltó módon fogja reprezentálni Románia hus- és élőállat-kereskedelmét.

A vállalat programjával és széles koncepciójú terveivel legközelebbi számunkban bővebben fogunk foglalkozni.

O nouă desbatere în chestia falimentului fabricii de săpun Heinrich din Cluj

Situația fabricii de săpun Heinrich în Cluj, continuă să fie deplorabilă.

Ofensiva creditorilor nu a încetat până în prezent, iar direcțiunea fabricii numai cu greu poate să pareze atacurile.

În cursul săptămânei actuale, fabrica Heinrich a ajuns să aibă o nouă desbatere de faliment. Anume Banca Marmorosch Blank & Co. acum câteva luni ceruse, ca să se declare în stare de faliment fabrica Heinrich, dar în interval și-a refras cererea, la care însă se atașase și un comerciant din Odorhei pentru o pretensiune de 200.000 lei. Tribunalul a stabilit data desbaterei cererei comerciantului din Odorhei pe săptămâna aceasta, dar nu a adus nici o sentință, urmând a se continua desbaterea în 29 I. c.

Citiți

„Lemnul”



Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii „Tacămul” fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacămul”

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20.—
Szöveg között cm²-ként — — Lei 15.—
Többi hirdetési oldalon — — Lei 10.—
Egy garmond sor Lei 80.—

„CARMEN” FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

**Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)**

Saját gyártmányu szerelési és magasfeszültségű anyagok. Műszerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dynamobürstenfabrik. Motorok!

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-ter) 7

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéje 85 millió lej

Minden bankügy-

letet legelő-

nyösebben

végez.

Engedélyezett

devizahely.

Áruraktárai

a vasut

mellett

Betéteket

elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN GHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

tará pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare 2000 lei
Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek 2000 lei
Pentru străinătate } 1500 lei.
Külföldre

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Féleure . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm². } 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm²-ként }
In text } 15 lei
Szöveg oldalon }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.



Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.



Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

SZENT GYÖRGY

D
A
C
I
A

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.